

NMC/AUDIT/OWL/246/21

नाशिक महानगरपालिका, नाशिक
मुख्यलेखापरिक्षक यांचे कार्यालय,
जा.क्र./मुलेप/डेस्क-४/ १०४३/२०२१,
दिनांक - १७/११/२०२१.

See

छत्रापीठा विभाग आयुक्त कार्यालय नाशिक महानगरपालिका दि. १५/११/२१ आयुक्त
--

प्रति,
मा. सभापती,
स्थायी समिती,
नाशिक महानगरपालिका, नाशिक.

विषय :- मुख्य वित्त व लेखा विभागाचे सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षाचे वार्षिक लेखांचा लेखा परिक्षण अहवाल.

संदर्भ :- १) महाराष्ट्र शासन नगरविकास परिपत्रक क्र.लोलेस २०१६/प्र.क्र.०३/नवि-३१
दि. २२/०१/२०१६.

- २) मुलेप कार्यालयाचे पत्र जा.क्र./मुलेप/डेस्क-६/१९३६/२१ दि.५/०३/२०२१.
- ३) मुलेप कार्यालयाचे पत्र जा.क्र./मुलेप/डेस्क-६/५३/२१ दि.१२/०४/२०२१.
- ४) मुलेप कार्यालयाचे पत्र जा.क्र./मुलेप/डेस्क-६/५५/२१ दि.१२/०४/२०२१.
- ५) मुलेप कार्यालयाचे पत्र जा.क्र./मुलेप/डेस्क-६/५६/२१ दि.१२/०४/२०२१.
- ६) मुलेप कार्यालयाचे पत्र जा.क्र./मुलेप/डेस्क-६/१९९/२१ दि.२०/०५/२०२१.
- ७) मुलेप कार्यालयाचे पत्र जा.क्र./मुलेप/डेस्क-६/२८९/२१ दि.३/०६/२०२१.
- ८) मुलेप कार्यालयाचे पत्र जा.क्र./मुलेप/डेस्क-९/२७८/२१ दि.९/०६/२०२१.
- ९) मुलेप कार्यालयाचे पत्र जा.क्र./मुलेप/डेस्क-९/४००/२१ दि.२४/०६/२०२१.
- १०) मुलेप कार्यालयाचे पत्र जा.क्र.वशि/डेस्क-६/५६/२१ दिनांक १२/०४/२०२१.
- ११) मुलेप कार्यालयाचे पत्र जा.क्र./मुलेप/वशि/डेस्क-९/६४२/२०२१ दिनांक २६/०७/२०२१.
- १२) मुलेप कार्यालयाचे पत्र जा.क्र./मुलेप/वशि/डेस्क-१७/६९०/२०२१ दिनांक ०३/०८/२०२१.
- १३) मुलेप कार्यालयाचे पत्र जा.क्र./मुलेप/वशि/डेस्क-१५/२७७/२०२१ दिनांक ०९/०६/२०२१.
- १४) मुलेप कार्यालयाचे पत्र जा.क्र./मुलेप/वशि/डेस्क-६/७६४/२०२१ दिनांक २०/०८/२०२१.
- १५) मुलेप कार्यालयाचे पत्र जा.क्र./मुलेप/वशि/डेस्क-१५/७६३/२०२१ दिनांक २०/०८/२०२१.
- १६) मुलेप कार्यालयाचे पत्र जा.क्र./मुलेप/वशि/डेस्क-१४/७७५/२०२१ दिनांक २५/०८/२०२१.
- १७) मुलेप कार्यालयाचे पत्र जा.क्र./मुलेप/वशि/डेस्क-२३/७७७/२०२१ दिनांक ०५/०८/२०२१.
- १८) मुलेप कार्यालयाचे पत्र जा.क्र./मुलेप/वशि/डेस्क-४/८८५/२०२१ दिनांक ३०/०९/२०२१.

सन २०२०-२१ चे वार्षिक लेखे (जमा खर्च) संदर्भातील अभिलेखे तपासणीकामी लेखा विभागाने लेखापरिक्षण विभागास सादर केले होते. त्यानुसार लेखा विभागाने उपलब्ध करून दिलेल्या लेखांच्या आधारे सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षाच्या वार्षिक लेखांची तपासणी करण्यात आली असता खालील आक्षेप आढळून आले आहेत.

परिच्छेद क्र.१ :- शासन निर्देशाप्रमाणे २१% राखीव खर्च बाबी बाबत.

संदर्भ :- जा.क्र./नामनपा/लेखा व वित्त/१०६४/२०२१, दिनांक २६/१०/२०२१ रोजीचे आपले पत्र.

३.१ सन २०२०-२१ च्या अर्थसंकल्पात २१% राखीव खर्च बाबीवरील खर्च स्वतंत्र नमुद करून महानगरपालिकेने अर्थसंकल्पीय केलेल्या तरतुदी व सदर योजनेकामी केलेला महसुरी खर्च व भांडवली खर्च किती करणेत आला या बाबत तक्त्यात माहिती पुराव्यासह उपलब्ध करून देणेत यावी. तसेच उपरोक्त संदर्भानुसार विभागाने पुरेशी माहिती उपलब्ध करून दिल्याने सदरचा आक्षेप परिच्छेद कायम करण्यात येत असून अहवालात अंतर्भूत करण्यात येत आहे.

परिच्छेद क्र.२ :- सन 2020 - 21 या वित्तीय वर्षातील घरकर्ज वसुलीतील अनियमितते बाबत.

संदर्भ :- जा.क्र./मुलेप/डेस्क-४/८८५, दिनांक ३०/०९/२०२१.

सन 2020-21 या वित्तीय वर्षातील घरकर्ज खतावणी केलेले रजिष्टर लेखापरीक्षण कामी उपलब्ध करून देण्यात आलेली नाही त्यामुळे सदर घरकर्जाची किती खाते चालु आहे, किती खात्यांची वसुली बंद झालेली आहे, या आर्थिक वर्षात किती कर्ज वाटप करण्यात आलेले आहे सदर खाते रजिष्टर खतावणी पुर्ण केलेली नाही त्यामुळे

कर्मचारी यांच्याकडे आज मितीस किती कर्ज बाकी आहे याचा बोध होत नाही. तसेच घरकर्ज वसुली नोंदी खतावणी अपुण व प्रमाणित केलेल्या नाही.

तसेच सदर खतावणी रजिस्टर हे आज मितीस सु-स्थीती मध्ये ठेवण्यात आलेले नाही. कर्मचारी यांची खाते वसुली पुण झाल्या नंतर प्राधिकूत अधिकारी यांनी प्रमाणित केलेले नाही. वार्षिक खात्यांचा हिशोब घेवुन प्रमाणित करण्यात आलेले नाही. तरी पुर्तता करून लेखे सादर करणेबाबत उपरोक्त संदर्भान्वये लेखे उपलब्ध करू न दिल्याने सदरचा आक्षेप परिच्छेद कायम करण्यात येत असून अहवालात अंतर्भुत करण्यात येत आहे.

परिच्छेद क्र.३ :- महानगरपालिकेकडून दिल्या जाणाऱ्या सण अग्रीम मधील समायोजन/ वसुली व मनपा कर्मचाऱ्यांना दरवर्षी दिल्या जाणाऱ्या सण अग्रीम बाबत -

सदर अग्रीमची वसुली 10 समान हफ्त्यात होणे आवश्यक आहे. परंतु सन 2019-2020 पावेतोची एकूण थकबाकी रक्कम रु. 75,000/- इतकी वसुली अभावी प्रलंबीत आहे. तरी सदरची अग्रीम वसुली संबंधीत कर्मचाऱ्यांकडून वसुल होणे प्रलंबित आहे. तरी वसुली करून अहवाल सादर करावा.

अ. क्र	कर्मचारी क्र.	रजि. पुष्ट क्र.	कर्मचारी नाव	हुद्या	सण	वसुल/ समायोजन बाकी	शेरा
1	9382	6	राजेश दलपत राठोड	स. का.	गोकळ अट्टमी	10000	
2	8042	155	रामदास तुळशीराम निरभवणे	स. का.	दिवाळी	6250	
3	6011	500	मंगेश बाळकृष्ण गिरी गोसावी	फायरमन	-/-	7500	
4	9461	557	विकी सतीष तेजाळे	स. का.	-/-	7500	
5	9518	558	संदिप गजानन काळे	स. का.	-/-	11250	
6	10105	565	श्रावण भिमराव काळे	स. का.	-/-	8750	
7	9776	613	हेमंत त्र्यंबक पाटिल	वाचमन	-/-	3750	
8	5358	625	काशिनाथ विष्णु पगारे	बिगारी	-/-	8750	
9	9220		किशोर सदाशिव नांदुस्कर		-/-	11250	
एकूण						75000/-	

परिच्छेद क्र.४ :- महानगरपालिकेकडून दिल्या जाणाऱ्या जनरल अग्रीम मधील समायोजन / वसुली बाबत.

संदर्भ :- जा.क्र./नामनपा/लेखा /१०३७/२०२१, दिनांक २१/१०/२०२१ रोजीचे आपले पत्र.

अ) सन 1940- 41 पासून ते 2019-20 अखेर पावेतोची शिल्लक असलेली अग्रीम र.रु. 2,72,49,689/- इतकी समायोजीत होणे बाकी होते, सन 2019-20 या आर्थिक वर्षात सदरच्या रक्कमा समायोजीत होणे आवश्यक होते मात्र त्यातुन कोणत्याही प्रकारच्या रक्कमा समायोजीत झाल्याचे दिसुन येत नाही

ब) सन 2020-21 मधील र.रु 50,000/- व मागील र.रु.2,72,49,689/- अशी एकूण र.रु. 2,72,99,689/- एवढ्या मोठ्या प्रमाणात अग्रीमची रक्कम समायोजना अभावी प्रलंबीत आहे. मुंबई वित्तीय नियम 1959 नुसार 6 महिन्याच्या आत अग्रीमची वसुली करणे किंवा समायोजन करणे आवश्यक आहे. तसेच उपरोक्त संदर्भानुसार विभागाने केलेला खुलासा संयुक्तीक वाटत नसून सदरचा आक्षेप परिच्छेद कायम करण्यात येत असून अहवालात अंतर्भुत करण्यात येत आहे.

परिच्छेद क्र. ५ :- उपर्जित तत्वावर आधारित- दुहेरी नोंद पध्दतीची अंमलबजावणी बाबत.

संदर्भ :- जा.क्र./नामनपा/लेखा /१०३६/२०२१, दिनांक २१/१०/२०२१ रोजीचे आपले पत्र.

नगर विकास विभाग शासन निर्णय क्र.लेखास-१०/२००४/७१ प्रक्र./०४ निवि-३ दिनांक ६/७/२००५ नुसार राज्यातील सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी दिनांक १/४/२००५ पासून उपर्जित पध्दतीवर आधारित द्विनोंद लेखा पध्दतीची अंमलबजावणी करावयाची आहे. त्याप्रमाणे कार्यवाही सत्वर पूर्ण करणेकडे लेखा विभागाने पाठपुरावा करणे आवश्यक होते. केंद्र व राज्य शासनाकडून पुरस्कृत (स्मार्ट सिटी अमृत स्वच्छ भारत योजना, JNNURM) उपक्रम राबविष्यासाठी निधी उपलब्धते बाबत सदरची बाब आवश्यक अहर्ता असल्याने द्विनोंद लेखापध्दती बंधनकारक असून पूर्वीचे मक्तेदार मुथा अँण्ड कंपनी यांना रिस्क अँण्ड कॉस्टवर काम दिलेले होते. परंतु सदर कंपनीने निविदा अटी-शर्ताप्रमाणे काम न केल्याने सदरचे काम विभागाने MAPSV अँण्ड असोसिएटस् यांना कामकाज दिले असून त्याचा प्रगती अहवाल देण्यात यावा. केंद्र पुरस्कृत निधी मनपास प्राप्त होणेसाठी (अमृत, JNNURM, स्मार्ट सिटी इ.) साठी सदरची बाब महत्वाची असल्याने याबाबत द्विनोंद लेखा पध्दती पूर्ण हेणेबाबत माहिती देणे अनिवार्य आहे. तसेच उपरोक्त संदर्भानुसार विभागाने केलेला खुलासा संयुक्तीक वाटत नसून सदरचा आक्षेप परिच्छेद कायम करण्यात येत असून अहवालात अंतर्भुत करण्यात येत आहे.

परिच्छेद क्र. ६ :- नाशिक महानगरपालिकेस प्राप्त होणारे केंद्र व राज्य शासन निधी, कर्ज व ताळमेळा बाबत.

संदर्भ :- जा.क्र./नामनपा/लेखा /१०५८/२०२१, दिनांक २१/१०/२०२१ रोजीचे आपले पत्र.

मनपास शासनाकडून विविध योजनांसाठी केंद्र पुरस्कृत/राज्य पुरस्कृत निधी प्राप्त होत असतात. उदा. अमृत, स्वच्छ भारत, JNNURM, सिहंस्थ, NRHUM, RCH, मलेरिया, इतर तत्सम योजना यासाठी लेखा शाखेतील लेख्यांमधील शिल्लक, बँकेतील शिल्लक बाबत माहिती व लेखे उपलब्ध करून न दिल्याने त्याबाबतची पडताळणी करण्यात आली नाही. तसेच उपरोक्त संदर्भानुसार विभागाने केलेला खुलासा संयुक्तीक वाटत नसून सदरचा आक्षेप परिच्छेद कायम करण्यात येत असून अहवालात अंतर्भूत करण्यात येत आहे.

परिच्छेद क्र. ७ :- नगर नियोजन विभागाचे जमा रक्कमे बाबत

संदर्भ :- जा.क्र./नामनपा/लेखा /१०४४/२०२१, दिनांक २१/१०/२०२१ रोजीचे आपले पत्र.

जा.क्र.वशि/डेस्क-६/५६/२१ दिनांक १२/०४/२०२१ अन्वये विभागाने जा.क्र. ननावि/वशि/११/२१ दिनांक ०९/०६/२०२१ अन्वये दि. ३१/०३/२०२१ अखेर अर्थसंकल्पीय तरतुदी पैकी एकुण र. रु. २२५.५१ कोटी इतकी जमा आहे. विभागाने वित्त व लेखा विभागाकडून पावती पुस्तक, चलन, किर्द, चेक रजिस्टर तपासून प्रमाणित करणे आवश्यक असतांना त्याप्रमाणे कार्यवाही केलेली नाही त्यामुळे पुर्तता करून सादर करावे. तसेच उपरोक्त संदर्भानुसार विभागाने केलेला खुलासा संयुक्तीक वाटत नसून सदरचा आक्षेप परिच्छेद कायम करण्यात येत असून अहवालात अंतर्भूत करण्यात येत आहे.

परिच्छेद क्र ८:- अखर्चित रक्कमां बाबत.

संदर्भ :- १) जा.क्र./नामनपा/लेखा व वित्त/१०४३/२०२१, दिनांक २१/१०/२०२१ रोजीचे आपले पत्र.

शासनाकडून प्राप्त असलेल्या निधीबाबत व दि. ३१/०३/२०२१ अखेरीस शासकीय (केंद्र व राज्य शासन) अनुदानातील अखर्चित असलेल्या निधीच्या रक्कमांची माहिती व लेखे जा.क्र./मुलेप/ वशि/डेस्क-६/५३/२०२१, दि. १२/०४/२०२१ अन्वये उपलब्ध करून न दिल्याने त्याबाबतची पडताळणी करण्यात आली नाही. तरी विभागाने अखर्चित रक्कम किती व शासनास भरणा केला का? याबाबत खुलासा होणे आवश्यक आहे. तसेच त्याच्या विनियोगाबाबतची नोंदवही ठेवणे आवश्यक आहे. तसेच उपरोक्त संदर्भानुसार विभागाने केलेला खुलासा संयुक्तीक वाटत नसून सदरचा आक्षेप परिच्छेद कायम करण्यात येत असून अहवालात अंतर्भूत करण्यात येत आहे.

परिच्छेद क्र ९ :- महानगरपालिकेच्या विविध प्रकारच्या निधींचे लेख्यांच्या अनियमितते बाबत.

संदर्भ :- १) जा.क्र./नामनपा/लेखा /१०३४/२०२१, दिनांक २०/१०/२०२१ रोजीचे आपले पत्र.

२) जा.क्र./नामनपा/लेखा व वित्त/१०४३/२०२१, दिनांक २१/१०/२०२१ रोजीचे आपले पत्र.

जा.क्र.वशि/डेस्क-६/५६/२१ दिनांक १२/०४/२०२१ लेखा विभागास पत्र देण्यात आलेले होते. तथापी राष्ट्रीय लेखा संहिता प्रकरण १९ मधील १९.१० नुसार लेखे ठेवणे आवश्यक आहे.

१) महाराष्ट्र नगरपालिका लेखा संहिता १९७१ मधील नियम ३२ (१) (नमुना क्र. ११) नुसार परिरक्षीत केले आहे. त्यानुसार १) अनामत ठेव निधी २) भविष्य निर्वाह निधी ३) कर्ज निवारण निधी ४) घसारा निधी (इमारत + वाहन) ५) घसारा निधी (यंत्र) ६) निवृत्ती वेतन निधी ७) कामगार कल्याण निधी ८) वृक्ष निधी ९) वेतन राखीव निधी १०) महापौर निधी ११) सुवर्ण जयंती रोजगार/राष्ट्रीय नागरी उपजिवीका अभियान निधी १२) गोदावरी कृती योजना निधी १३) दलित वस्ती सुधारणा योजना निधी १४) दादासाहेबत फाळके स्मारक व बौद्धविहार १५) खासदार निधी १६) रूग्णता सहाय्य निधी १७) करमुक्त कर्जरोखे निधी १८) बालिका समृद्धी निधी १९) ११ वा वित्त आयोग २०) सुलभ शौचालय योजना २१) पाणी व उर्जा लेखापरिक्षण निधी २२) नागरी दलित वस्ती पाणी पुरवठा योजना २३) भुकंप मदत पुर्नवसन २४) इन्फरमेशन सिस्टीम इम्प्रूमेंट प्लॅट २५) १३ वा वित्त आयोग २६) घटकचरा व्यवस्थापन २७) आग सुरक्षा निधी २८) आपत्ती धोके नुतनीकरण कार्यक्रम २९) अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकांसाठी घरकुल योजना ३०) दारिद्र्य रेखेखालील अनुसूचित जातीच्या कुटुंबांना लाभ देणे (सुवर्ण जयंती अंतर्गत) राष्ट्रीय नागरी उपजिवीका अभियान ३१) मनपा आमदार निधी ३२) राजीव आवास योजना ३३) नविन परिभाषीत अंशदान निवृत्ती योजना ३४) मनपा नविन पदाची भरती ३५) जी.आय.झेड ३६) प्रादेशिक आपत्ती व्यवस्थापन कक्ष ३७) सिंहस्थ (अनुदान + कर्ज) ३८) मनपा विकास शुल्क निधी ३९) सिंहस्थ जमिन संपादन (अनुदान + कर्ज) ४०) महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महा अभियान ४१) जिल्हा नियोजन व विकास मंडळ यांचे भुसंपादनावरील केलेल्या खर्चाची प्रतीपूर्ती सहाय्यक ४२) महाराष्ट्र सुवर्ण मोहत्सवी नागरी दलित वस्ती व पाणी पुरवठा ४३) हरीत कुंभ (शासन अनुदान) ४४) पी.पी.एन.डी.टी ४५) स्वच्छ भारत अभियान ४६) अमृत योजना

४७) स्त्रीभून हत्या थांबविणे यासाठी जनजागरण मोहिम राबविणे ४८) स्मार्ट सिटी ४९) मनप क्षेत्रात मुलभूत सोयी सुविधांचा विकास ५०) अल्पसंख्यांक निधी ५१) अर्बन स्पोर्ट इन्फाक्ट्रक्चर स्कीम ५२) अतिरिक्त चटई क्षेत्र निर्देशांक अधिमुल्य ५०% मनपा हिस्सा व ५०% शासन हिस्सा ५३) व्यायाम शाळा अनुदान विकास योजना त्यानुसार अशा सर्व प्रकारच्या निधीचे डेबुक, विहीत नमुन्यात ठेवलेले नाही.

२) डे बुक, लेजर, प्रमाणके, व्हौऊचर व मार्च २०२१ अखेरचे बँक पास बुक इ. लेखे उपलब्ध न झाल्याने उपरोक्त सर्व निधीचे डे बुक उपलब्ध न झाल्याने सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षात एकूण अंदाजपत्रकीय तरतुद, शासनाकडून प्राप्त झालेले अनुदान, इतर मार्गानी प्राप्त झालेला निधी याप्रमाणे जमा व सदर निधी कोणकोणत्या कारणांसाठी, केव्हा केव्हा खर्च झालेला आहे याबाबतचा तपशिल याची पडताळणी करता आली नाही.

३) जा.क्र.वशि/डेस्क-६/५६/२१ दिनांक १२/०४/२०२१ पत्र देऊनही व्हौऊचर उपलब्ध करून देण्यात आलेले नाही.

४) नाशिक महानगरपालिकेने सन २०२०-२१ या वित्तीय वर्षात रक्कम रूपये ६००.०० लक्ष इतकी रक्कम सर्व मालमत्तांची घसारा म्हणून घसारा निधीची तरतुद केली असुन ती कोणत्या मालमत्तेवर किती दराने परीगणित केलेली आहे. याचा तपशिल उपलब्ध झाला नाही. र. रु. ४००.०० लक्ष इतकी रक्कम विभागाच्या रोकड वहीमध्ये घसारा निधीत वर्ग करण्यात आल्याचे दिसुन येते. नाशिक महानगरपालिकेच्या मालमत्तेचे स्वरूप बघता ती फार कमी असल्याचे दिसुन येते. ती महानगरपालिकेकडे असलेल्या एकूण मालमत्तेचे खरेदी मुल्य विचारात घेऊन घसारा पुरेशी तरतुद उपलब्ध करणे आवश्यक आहे.

५) रस्ते, पूल, इमारती, वाहने, कार्यालयीन फर्निचर इत्यादीची नित्यनियमाने देखभाल दुर्स्तीसाठी दरवर्षी आर्थिक तरतुद करणे आवश्यक आहे. मुदतीनंतर आयुमर्यादा संपते त्यानंतर नवीन प्रकल्प उभारणेस किंवा मालमत्ता विकत घेणेस निधी उपलब्ध नसतो त्यासाठी दरवर्षी नियमाप्रमाणे घसारा निधी स्वतंत्रपणे तयार करून त्यामध्ये पुरेशी तरतुद करणे गरजेचे आहे. उदा. वाहन खरेदी नंतर ठराविक वर्षे किंवा किलोमिटर फिरती झाल्यानंतर वाहन निर्लेखित करावे लागते. परंतु अशा वेळेस निधी उपलब्ध नसेत तर अडचण निर्माण होते. मालमत्तेच्या खरेदी मुल्यांवर निश्चीत प्रतीशत घसाऱ्याची तरतुद करून रक्कम घसारा निधीमध्ये ठेवणे आवश्यक आहे. मालमत्तेची किंमत, मालमत्तेचे आयुष्य, मालमत्तेच्या नुतनीकरणावर झालेला खर्च, निरोपयोगी ठरलेल्या मालमत्तेच्या लिलावापासुन मिळणारी विक्रीची रक्कम इत्यादीवर घसारा रक्कम अवलंबुन असुन त्याच्या वेगवेगळ्या पद्धती अवलंबविण्यात येतात. उदा. स्थायी हप्ता पद्धती, न्हास मान पद्धत, वार्षिक वृद्धी पद्धती इत्यादी.

नाशिक महानगरपालिकेने सन २०२०-२१ या वित्तीय वर्षात र. रु. ४००.०० लक्ष इतकी रक्कम घसारा (इमारत) निधीत वर्ग केली आहे. सदरील घसारा रक्कम ही कोणत्या मालमत्तेवर किती दराने परीगणित केलेली आहे याचा तपशिल उपलब्ध झाला नाही. नाशिक महानगरपालिकेच्या मालमत्तेचे स्वरूप बघता ती फार पुरेशी नसल्याचे दिसुन येते. महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम नियम पुस्तिका १९८४ नियम ४१५ प्रमाणे घसारा निधीमध्ये अन्वये वर्ग केली किंवा कसे याबाबत खाली करून अनुपालन सादर करावे.

परिच्छेद क्र १० :- भविष्य निर्वाह निधी लेख्यांतील अनियमितते बाबत.

संदर्भ :- जा.क्र./मुलेप/डेस्क-४/८८५, दिनांक ३०/०९/२०२१.

सन 2020-2021 या वित्तीय वर्षात कर्मचा-यांच्या भविष्य निर्वाह निधीचे लेखे (वैयक्तीक नस्ती, परतावा व नापरतावा नस्ती, सेवानिवृत्त कर्मचा-यांच्या नस्ती इ.) लेखा विभागाने उपलब्ध करून देण्यात आलेले लेख्यांची पडताळणी केली असता खालील प्रमाणे अनियमित बाबी आढळून आल्या आहे.

- १) आस्थापनेवर असलेले कर्मचारी व अधिकारी यांची संवर्गानुसार (मनपा भविष्य निर्वाह निधी वर्गणीदार असल्याची संख्या) संख्या दिलेली नाही. त्यामुळे वर्गणी कर्जहप्ता व्याजाची आकारणी याबाबींची पडताळणी करता आली नाही.
- २) सर्वसाधारण भविष्य निर्वाह निधी नियम 1988 नूसार संबंधित वर्गणीदारांनी परतावा/नापरतावा अग्रीमची मागणी विहित नमुन्यातील (परतावा व नापरतावा) या करता स्वतंत्र अर्ज नमुना १ व ३ नूसार सादर केलेले नाही.
- ३) भविष्य निर्वाह निधीची रक्कम देतांना कर्मचा-यांच्या भविष्य निर्वाह निधीच्या खात्यात किती वर्गणी जमा आहे. वर्षभरात एकूण किती वेळेस भ. नि. नि. रक्कम घेतलेली आहे. किती रक्कम शिल्लक आहे. याचा गोषवारा लेखाविभागाने सादर केलेला नाही. तसेच आदेश प्रमाणीत करण्यात आलेले नाही. कर्मचारी यांचे भविष्यनिर्वाह निधीची रक्कम मिळणेबाबतचे मागणी पत्र समवेत आढळून येत नाही. उदा.

अ.क्र.	कर्मचा-याचे नांव	क्र. क्रमांक
१	श्रीमती पुजा प्रविण कर्डोले	9046
२	श्री. दिनकर शंकर गायकवाड	6595
३	श्री. शैलेंद्र भिमाशंकर रावत	7108

उपरोक्त तक्त्यात नमुद कर्मचारी यांचे भविष्यनिर्वाह निधीची रक्कम मिळणेकामी मागणी पत्र नसतांनाही त्यांना भविष निर्वाह निधीची रक्कम देण्यात आलेली आहे. याबाबत विभागाने खुलासा करणे आवश्यक आहे.

४) आर्थिक वर्षाचे भविष्यनिर्वाह निधीचे लेखापरिक्षणात मयत/स्वेच्छानिवृत्त व सेवानिवृत्त झालेल्या कर्मचारी अधिकारी यांना त्यांच्या खात्यातील जमा असलेली वर्गणी देण्यात आलेली आहे. सदर प्रकरणी पडताळणी केली असता त्यातील खालील सेवानिवृत्त कर्मचारी यांना वर्षातून तिन ते चार वेळेस कर्जाऊ रक्कमा दिल्या असल्याचे निर्दशनास येते. उदा.

अ.क्र.	कर्मचारी/अधिकारी नांव	कर्मचारी क्रमांक
1	श्री. राजीव सदाशिव भवर (सन 2007-2008)	5789
2	श्री. एम.जी. पवार (सन 2008-2009)	5241
3	श्रीमती शांता डी. परमार (सन 2012-2013)	5854
4	श्री. आर.ऐ. खैरनार (सन 2012-13) 4 वेळेस	4377

नाशिक महानगरपालिकेच्या सन 2020-2021 या वित्तीय वर्षात कर्मचा-यांच्या भविष्य निर्वाह निधी लेख्यातील अनियमितते बाबत.

- जा.क्र.मुलेप/वशि/डेस्क-6/06/20 दिनांक 09/04/2020 व जा.क्र. मुलेप / वशि /डेस्क -6 /65/ 20 / दि. 18/05/2020 व रोजी अभिलेख्यांची मागणी केली असता विभागाचे याबाबतचे कोणतेही अभिलेखे विभागाने उपलब्ध करून दिलेले नाही.
- नाशिक महानगरपालिकेत सन 2020-2021 आर्थिक वर्षात एकुण मनपा आस्थापनेवर किती कर्मचारी व अधिकारी कार्यरत आहे याबाबतची माहिती प्राप्त करून दिलेली नाही.
- प्रत्येक कर्मचा-यांचे सुरुवातीपासूनचे प्रत्येक वर्ष निहाय एकाच स्वतंत्र रजिष्ट्रवर खतावणी करण्यात आल्याचे दिसून येत नाही.
- भविष्य निर्वाह निधीसाठी महाराष्ट्र सर्वसाधारण भविष्य निर्वाह निधी नियम 1998 नुसार नामनिर्देशन मधील अधिनियम 5 (1) (2) (3) नुसार कार्यवाही करून मयत झालेल्या कर्मचा-यांच्या वारसांना व निवृत्त झालेल्या कर्मचा-यांचे परिशिष्ट-अ Form A नामिनेशन फॉर्म भरणेत आलेले दिसून येत नाही.
- मृत्यू झालेल्या कर्मचारी बाबत वारसास भविष्य निर्वाह निधीतील अंतिम रक्कम महाराष्ट्र सर्वसाधारण भविष्य निर्वाह निधी नियम 1998 नुसार नामनिर्देशन मधील नियम 27 (1 ते 5) प्रमाणे कार्यवाही केलेली दिसून येत नाही.
- एकत्रित गोषवारा नसल्याने विभागाने कर्मचारी निहाय चालु वर्षाची एकुण जमा उचल व देय व्याज तसेच खतावणी, बृहतङ्गत्रक, रोखवही, अग्रीमाचे परतावा ना परतावा रजिष्टर आढळून येत नाही.

जा.क्र.मुलेप/वशि डेस्क-5/89/20/दि.10/06/2020 रोजी पुनःश्च लेख्यांची मागणी बाबत अंतिम पत्र देण्यात आलेले असतांना विभागाने यापुढे भविष्य निर्वाह निधीचे लेखे पुर्ण/अद्ययावत करून प्रमाणीत लेखे उपलब्ध करून दिलेले नसल्याने सदरचा आक्षेप कायम करून सन 2020-2021 च्या अहवालत समाविष्ट करण्यात येत आहे.

लेखे पुर्ण/ अद्ययावत करणे बाबत सन 2017-18, 2018-2019 व 2019-2020 या वर्षाच्या वार्षांक अहवालात आक्षेप नोंदवून अहवालात परिच्छेद घेण्यात आलेला असून विभागास अवगत करण्यात आले होते. तथापी विभागाने याबाबत कोणतीही कार्यवाही करण्यात आलेली दिसून येत नाही. सदरची बाब गंभिर स्वरूपाची आहे. तसेच उपरोक्त संदर्भानुसार विभागाने केलेला खुलासा सादर न केल्याने व पुर्तता न केल्याने सदरचा आक्षेप परिच्छेद कायम करण्यात येत असून अहवालात अंतर्भुत करण्यात येत आहे.

परिच्छेद क्र- ११:- कर्मचा-यांचे परिभाषित निवृत्त वेतन (DCPS) योजने तसेच भविष्य निर्वाह निधी लेख्यातील अनियमितते बाबत.

संदर्भ :- जा.क्र./नामनपा/लेखा /१०६२/२०२१, दिनांक २५/१०/२०२१ रोजीचे आपले पत्र.

मनपा ठराव क्र. १२५६ २०/०२/२००८ व आदेश क्र ७८५ दिनांक २५/०६/२००८ अन्वये दिनांक ०१/११/२००५ पासून मनपाने परिभाषित अंशदान स्थिकृत केली आहे.

जा.क्र.वशि/डेस्क-६/५६/२१ दिनांक १२/०४/२०२१ रोजी तसेच वारंवार मागणी अभिलेख्यांची तोंडी मागणी करूनही विभागाने याबाबतचे कोणतेही अभिलेखे उपलब्ध करून दिलेले नाही.

- सन 2020-2021 या आर्थिक वर्षात नाशिक महानगरपालिकेत सेवेत नेमणूक झालेल्या एकुण कर्मचा-यांची संख्या दिलेली नाही.
- त्यामुळे अंशदान वित्तीय वर्ष 2020-2021 मध्ये एकुण किती रक्कम कपात केली व मनपाने अंशदान किती रक्कम जमा केली आहे.

३) विभागाने लेखापरिक्षणाकामी सर्वसाधारण डे बुक/बँक पास बुक उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहे त्याचे अवलोकन करता विभागाने सुरवातीपासून व्याजाची परीणता केलेली नसल्याने कर्मचा-यांना वार्षिक विवरणपत्र वाटप केलेले दिसून येत नाही.

४) परिभाषीत अंशदान निवृत्ती वेतन (DCPS) वर्गणी कपाती बाबतचे खतावणी ठेवलेले नाही. त्याबाबतचे रजिष्टर विहीत नमुन्यात ठेवल्याचे आढळून येत नाही. त्यामुळे कार्यरत असलेल्या कर्मचा-यांची जमा रक्कमे बाबत व त्यावरील मिळालेल्या व्याजाबाबत पडताळणी करता आली नाही.

५) कर्मचा-यांना वार्षिक विवरणपत्र देणेकामी काही उपाययोजना केली आहे किंवा कसे याबाबत कोणतेही अभिलेखे ठेवलेले नसल्यामुळे याबाबत काय कार्यवाही केली याचा बोध होत नाही.

शासन निर्णय दिनांक 27/08/2014 अन्वये राज्य शासकीय कर्मचा-यांना राष्ट्रीय निवृत्ती वेतन लागु केले आहे. याप्रमाणे मनपा कर्मचा-यांना सदरची योजना लागु करण्यात आली किंवा कसे याबाबत लेखे व माहिती उपलब्ध करून देण्यात आली नाही. याबाबत सर्व लाभ कर्मचा-यांना मिळणेसाठी सर्व तपशिल विहित नमुन्यात अभिलिङ्गित करणे आवश्यक आहे. तथापी याप्रमाणे कार्यवाही झालेली नसल्याचे निर्दर्शनास येते. तसेच उपरोक्त संदर्भानुसार विभागाने केलेला खुलासा संयुक्तीक वाटत नसून सदरचा आक्षेप परिच्छेद कायम करण्यात येत असून अहवालात अंतर्भुत करण्यात येत आहे.

परिच्छेद क्र .१२ :- सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षातील लेखा विभागाकडील गुंतवणुक आक्षेपीत रक्कमे बाबत.

संदर्भ :- जा.क्र./नामनपा/लेखा /१०५९/२०२१, दिनांक २१/१०/२०२१ रोजीचे आपले पत्र.

मनपा निधीचे गुंतवणुक रजिष्टरचे लेखापरिक्षण केले असता खालील प्रमाणे रक्कमा अडकुन पडल्याचे दिसून येते. श्रीराम सहकारी बँक नाशिक येथे वेळोवळी मुदत ठेवीमध्ये खालिल प्रमाणे गुंतवणुक केल्याचे दिसून येते.

१) भविष्य निवाह निधी र.रु. ६,९५,१३,७५९/-

२) कर्ज निवारण निधी र.रु. १,५५,८३,५०१/-

३) इमारत घसारा निधी र.रु. ७,९२,८३८/-

४) सुरक्षा अनामत र.रु. १०,००,०००/-

एकूण रक्कम रुपये ८,६८,९०,०९८/- +व्याज

उपरोक्त मुदत ठेवीची मुदत सन २००६ चे जुन महिन्यात पूर्ण झाल्याचे दिसून येते. मुदतीनंतर व्याजासह मिळणा-या व्याजाच्या रक्कमेचे नुतनीकरण अथवा रोखीकरण केल्याचे दिसून येत नाही. सदर रक्कम श्रीराम बँकेत पडून असल्याचे दिसून येते. याबाबत वेळोवळी आक्षेप नोंदवूनही सदर रक्कमा आज पावेतो महापालिकेस प्राप्त झालेल्या नाहीत. सदरची बाब अंत्यत गंभीर स्वरूपाची आहे. सदर रक्कमा व सव्याज वसुलीबाबत विभागाने केलेला खुलासा संयुक्तीक वाटत नसून सदरचा आक्षेप परिच्छेद कायम करण्यात येत असून अहवालात अंतर्भुत करण्यात येत आहे.

परिच्छेद क्र .१३ :- अनामत लेखातील अनियमितते बाबत.

संदर्भ :- १) जा.क्र./नामनपा/लेखा /१०३१/२०२१, दिनांक २०/१०/२०२१ रोजीचे आपले पत्र.

२) जा.क्र./नामनपा/लेखा /१०६०/२०२१, दिनांक २५/१०/२०२१ रोजीचे आपले पत्र.

महाराष्ट्र नगरपरिषद लेखा संहिता, 2011 प्रकरण 20 मधिल तरतुदीनुसार महानगरपालिकेने प्राप्त झालेल्या अनामत रकमांचे लेखे विहित नमुन्यात ठेऊन प्राधिकृत अधिकाऱ्यांच्या स्वाक्षरीने प्रमाणित करून अद्यावत करणे नियमानुसार बंधनकारक आहे. लेखा शाखेकडून सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षाचे लेखांकन पुस्तके व अभिलेखे यांची लेखा संहिता, २०११ नुसार पडताळणी केली असता पुढीलप्रमाणे अनियमितता आढळून आली.

१. लेखा पुस्तके ठेवण्याची रीत महाराष्ट्र नगरपालिका लेखा संहिता नियम ६४ व ६५(१) प्रमाणे

हस्तलिखित स्वरूपात ठेवण्यात आलेले तपासणीसाठी उपलब्ध करून देण्यात आलेले नाही. तसेच संगणकीकृत स्वरूपातील लेखे आणि नोंदवृद्ध्या यांची मुद्रितेवर विनिर्दिष्ट केलेल्या कालावधीच्या शेवटी काढण्यात आलेल्या मुद्रीतांची बांधणी, पृष्ठांकन अनुक्रमित करून मनपाची सामान्य मुद्रा व लेखा प्रमुखाची स्वाक्षरी घेण्यात आलेली नाही.

२. सर्वसाधारण रोकड वही.

विभागाने नमुना १ व २ मध्ये ठेवण्यात आलेल्या रोकडवहीत नियम ५० प्रमाणे अभिलेखांच्या नोंदी घेतलेल्या नसल्याचे निर्दर्शनास येत आहे.

नियम 51 प्रमाणे लेखा प्रमुखांकडून त्याची पडताळणी झाल्यानंतर लेखे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी यांचे स्वाक्षरीने जमा व प्रदान केलेल्या सर्व रकमांच्या व्यवहारांच्या नोंदी प्रमाणित करून घेणे आवश्यक आहे. त्याप्रमाणे विभागाने कार्यवाही केलेली नाही.

३. प्राप्त झालेल्या अनामत रकमा

नियम 289 नुसार प्राप्त झालेल्या ठेवींचे दोन प्रकारात वर्गीकरण करून त्यांचे स्वतंत्र रजिस्टर ठेवणे आवश्यक आहे. लेखा संहिता प्रकरण 20 प्रमाणे स्वीकारलेल्या ठेवींचे 1) अल्पमुदत ठेव व 2) दीर्घ मुदत ठेव याप्रमाणे वर्गीकरण करून लेखे ठेवणे आवश्यक आहे त्याप्रमाणे लेखे तयार करून विभागाने तपासणीसाठी उपलब्ध करून दिलेले नाहीत.

नियम 295 नुसार प्राप्त झालेल्या अनामत रकमांच्या बाबतीत नमुना 24 मध्ये प्राप्त झालेल्या अनामत रकमांची नोंद वही ठेवण्यात येईल या नोंदवहीमध्ये प्रपात झालेल्या अनामत रकमांचे प्रकार, कार्यादेश क्रमांकाचे तपशिल, अनामत रकमा कशाबद्दल प्राप्त झालेल्या आहे याचा तपशील, अनामत रकमांबाबतच्या शर्ती, दिनांक, परतफेडीचा देय दिनांक इत्यादीसंबंधी निरनिराळ्या वर्गाकरिता स्वतंत्र पृष्ठावर नोंदी ठेवलेबाबत नमुद आहे. मात्र याप्रमाणे विहित नमुन्यातील रजिस्टर नोंद नसल्याचे आढळते.

४. अल्पमुदत अनामत (काम पुर्ण झाल्यावर लगेचच परत करण्यात येणाऱ्या ठेवी.)

अल्पमुदतीच्या अनामत रकमांच्या प्रत्येक प्रवर्गाची जर्नल नोंद घेणे आवश्यक आहे. त्याप्रमाणे विभागाने सुरक्षा अनामत ठेव खात्यामध्ये नोंद संमत करून स्थानांतरण केलेले नाही.

५. दीर्घ मुदतीकरता स्वीकारण्यात आलेल्या ठेवी — काम पुर्ण होऊन निविदा अटी-शर्ती / करारनामा अटी-शर्तीनुसार दोष दायित्व कालावधी (Dffect Liability Period) पुर्ण झाल्यावर परत करण्यात येणाऱ्या ठेवी. अशा प्रकारे वर्गीकरण करणे आवश्यक आहे. तथापि याप्रमाणे स्वतंत्र वर्गीकरण करून रजिस्टर ठेवलेले नसल्याचे निर्दर्शनास येते.

६. इतर अनामत रक्कम

प्राप्त अनामत रकमांची नोंद नोंदवहीत घेतांना रकमांचे प्रकार, कार्यादेश क्रमांक, परतफेडीचा देय दिनांक इत्यादीसंबंधी निरनिराळ्या वर्गाकरिता स्वतंत्र पृष्ठ ठेवलेले नाही.

सन 2020-21 या आर्थिक वर्षात एकूण र.रु. 61,58,29,491.15/- इतकी अनामत रक्कम जमा झालेली आहे.

७. अनामत रकमा परत करणे

करारनामा अटी व शर्तीनुसार कामाच्या समाधाकारकरित्या पूर्ततेनंतर सुरक्षा अनामत ठेव परत करतांना परतावा देते घेळी परतावा मंजुरी संचिकेत नियम 296,297 व 298 अन्वये पूर्तता विभागाने केलेली नाही.

सन 2020-21 या आर्थिक वर्षात एकूण र.रु. 57,14,56,676.88/- इतकी अनामत रक्कमेचा परतावा केलेला आहे.

८. मुदत बाब्य आणि दावा न सांगितलेल्या अनामत रकमा

१) सुरक्षा अनामत परतफेड केल्या मात्र त्यांच्या नोंदी खतावणी रजिस्टरवर घेण्यात आलेल्या नाही.

उदा. सन 2020-21 या आर्थिक वर्षातील एकूण 1 ते 14 संचीकातील एकूण 417 प्रकरणांची हस्तलिखित नोंदी खतावणी रजिस्टरवर घेऊन तपासणीसाठी उपलब्ध करून देण्यात आले नाही.

उदा. खालील प्रमाणे तक्त्यात नमुद.

अ.क्र.	मक्तेदाराचे नाव	पावती क्र./दिनांक	बिल क्र./दिनांक	रक्कम
१	मे. आशा कंद्र	२७७५/१९ दि. २३/११/२०१६ २८८१/७६ दि. १०/०९/२०१७	२० दि. १८/०५/२०२०	४९,४८२/- २,४५८/-
२	मे. विनोद लुश्ता & असो.	२७४९/८४ दि. २१/०९/२०१६ २४६०/४५ दि. १४/०८/२०१४	११८ दि. १७/०७/२०२०	७,१७,२९३/- ५,३३,२५७/-
३	मे. जावेद खान अमानउल्ला, नाशिक	२९९१/८६ दि. १५/१०/२०१९ ३००४/३४ दि. २६/०३/२०२०	४०७ दि. २४/०३/२०२१	२८,७६०/- ४४,५६०/-

२) परतफेडीच्या नोंदी न घेतल्यामुळे तसेच स्वीकारलेल्या रकमांच्या पावत्या परतावा मंजुरीसाठी सादर न केल्याने सदर रकमा दुबार देण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. अनामत रक्कमेची परतफेड करतांना मुळ पावती सादर करणे आवश्यक आहे. तथापि खालील तिन प्रकरणांमध्ये मुळ पावती परतफेड करतांना आढळून आलेले नाही त्यामुळे सदर अनामत रक्कमेचे प्रदान दुबार होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. तरी विभागाने याबाबत योग्य तो खुलासा करावा.

उदा.

अ.क्र.	मक्तेदाराचे/ठेवीदाराचे नाव	सर्वसाधारण पावती क्रमांक	पावती दिनांक	र.रु.	शेरा
१	मे. बी. एच. सूर्यवंशी	२७७६/१८	२८/११/२०१६	२६,८७८/-	पावती नाही
२	मे. आशिष कन्द्र	२६६२/३५	१६/११/२०१६	३५,००६/-	--
३	मे. फोबे कंद्र	२७४५/६०	१४/०९/२०१६	१८,०५६/-	--

३) मक्तेदारांकडून एकूण किती रकमा जमा आहे व किती रकमा परतफेड केल्या याबाबत लेखा विभागाने कोणतेही प्रकारचे लेखे गोषवारा तयार करून अद्यावत ठेवलेले नाही.

उदा. — १) मे लार्क कंट्रॉ, नाशिक यांचेकडील एकूण ४ पावत्यांची र.रु. 14,12,900/- इतकी अनामत ठेव जमा असल्याचे निर्दर्शनास येत आहे. परतावा मंजुरीसाठी त्यातील ४ पावत्या सादर केलेल्या आहे. परंतु परताव्यात र.रु. 14,20,900/- इतकी रक्कम अदा झालेली असल्याचे निर्दर्शनास येत आहे. त्यामुळे र.रु. 8,000/- इतकी जादा रक्कम अदा केलेली आहे. अनुषंगीक कागदपत्रांसह खुलासा करावा.

मे. अनिलकुमार कंट्रॉ. यांचेकडील एकूण ९ पावत्यांची र.रु. 18,74,505/- इतकी अनामत ठेव जमा असल्याचे निर्दर्शनास येत आहे. परतावा मंजुरीसाठी त्यातील ९ पावत्या सादर केलेल्या आहे. परंतु परताव्यात र.रु. 18,68,505/- इतकी रक्कम अदा झालेली असल्याचे निर्दर्शनास येत आहे. त्यामुळे र.रु. 6,000/- इतकी तफावत असल्याचे निर्दर्शनास येत आहे. या बाबत खुलासा करावा.

विहित मुदतीत परतफेड न केलेल्या अनामत रक्कम पक्क्या सदरी जमा केल्याबाबत स्वतंत्र प्रमाणित नोंदवही तयार करून तपासणीसाठी सादर केलेली नाही. त्यामुळे चालू अर्थिक वर्षात किती अनामत रक्कम जमा झाली, किती रक्कम सक्षम मान्यतेने परत केली व किती शिल्लक रक्कम पक्क्या सदरी जमा झाली याची पडताळणी करता आली नाही. अनुषंगीक कागदपत्रांसह याचा खुलासा केला असून तसेच उपरोक्त संदर्भानुसार विभागाने केलेला खुलासा संयुक्तीक वाटत नसून सदरचा आक्षेप परिच्छेद कायम करण्यात येत असून अहवालात अंतर्भुत करण्यात येत आहे.

परिच्छेद क्र.१४ :- LBT अनुदान/GST/ १% मुद्रांक शुल्क अनुदानाची तपशिलासह माहिती

बाबत.

कर विभागाने नाशिक मनपाचे सन 2020-2021 या अर्थिक वर्षामध्ये स्थानिक संस्था करापोटी प्राप्त उत्पन्नाची व LBT अनुदान/GST/ १% मुद्रांक शुल्क अनुदानाची तपशिलासह माहिती खालील नमुन्यात सादर करण्यात आली आहे.
(र. रु. लाखात)

अ. क्र.	रु. ५० कोटीपेक्षा जास्त व्यापाराकडून स्थानिक संस्थांना प्राप्त उत्पन्न र. रु.	मद्यापासुन स्थानिक संस्थांना प्राप्त उत्पन्न र. रु.	इतर माध्यमातुन स्थानिक संस्थांना प्राप्त उत्पन्न र. रु.	एकूण जकात/ स्थानिक संस्था कर एकूण प्राप्त उत्पन्न र. रु.	मनपाच्या उत्पन्नात येणारी भरून काढण्यासाठी दिलेले अनुदान LBT Grant	१% मुद्रांक शुल्क अनुदान	शेरा
१	२	३	४	५	६	७	८
१	निरंक	निरंक	निरंक	१२७.४३	१०१९४०.००	१५६८.४४	--

मात्र लेखाशाखे कडून माहिती उपलब्ध झालेली नाही त्यामुळे ताळमेळ घेता आला नाही. स्थानिक संस्था विभागाने वित व लेखा विभागाकडून आपसमेळ करून प्रमाणीत करणे आवश्यक आहे.

परिच्छेद क्र.१५:- सन २०२०-२१ या अर्थिक वर्षातील लेखा विभागाकडील सर्वसाधारण निधी डे बुकची पडताळणी केली असता खालिल प्रमाणे त्रुटी आढळून आल्या.

संदर्भ :- जा.क्र./मुलेप/डेस्क-४/८८५, दिनांक ३०/०९/२०२१.

खालील रक्कम बँकेत जमा परंतु डे बुकात जमा नसल्याचे आढळून आले.

अ.क्र.	दिनांक	रक्कम
१	२५/०७/२०१९	१८७६०९०

वरिल रक्कम बँकेत जमा आहे परंतु डे बुकात जमा झाल्याचे आढळून येत नाही. याबाबत उपरोक्त संदर्भान्वये खुलासा केलेला नसल्याने सदरचा आक्षेप परिच्छेद कायम करण्यात येत असून अहवालात अंतर्भुत करण्यात येत आहे.

परिच्छेद क्र.१६ :- सन २०२०-२१ या अर्थिक वर्षातील लेखा विभागाकडील सर्वसाधारण

निधी डे बुक तपासणी बाबत.

संदर्भ :- जा.क्र./नामनपा/लेखा/१०३४/२०२१, दिनांक २०/१०/२०२१ रोजीचे आपले पत्र.

१. सन २०२०-२१ या अर्थिक वर्षातील लेखा विभागाकडील सर्वसाधारण निधी डे बुकची पडताळणी केली असता खालिल प्रमाणे त्रुटी आढळून आल्या. बँकेमधून वेळो वेळी काढण्यात आलेल्या रक्कमा व केलेल्या व्यवहारावर बँकेने चार्जेस लावण्यात आले असून, सदरचे चार्जेस कपात केले आहे ते डे बुकात जमा नसल्याचे आढळून येते. सदरच्या रक्कमा ह्या मनपा खाते नंबर ३२१६६२७९०९१ मध्ये र.रु. १०६६६६/६९ व खाते नंबर १०९८०२५७१२७ मध्ये र.रु. १०२६६/- मधून कपात करण्यात आल्या आहे. तसेच जा.क्र.लेखा वशी/८५७/२०२१ दि.३१/०८/२०२१ अन्वये खुलासा केला आहे तरी विभागाने पाठपुरावा करून सदरची रक्कम जमा करणे बाबत दक्षता घेण्यात यावी.

सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षातील लेखा विभागाकडील सर्वसाधारण मनप मशिनरी घसारा निधी डे बुकची पडताळणी केली असता खालिल प्रमाणे त्रुटी आढळून आल्या. बँकेमधुन वेळो वेळी काढण्यात आलेल्या रक्कमा व केलेल्या व्यवहारावर बँकेने चार्जेस लावण्यात आले असुन, सदरचे चार्जेस कपात केले आहे ते डे बुकात जमा नसल्याचे आढळून येते. सदरच्या रक्कमा हया मनपा खाते नंबर १७६६०१०००१८२४९ मध्ये मध्ये र रु. १७.७० मधुन कपात करण्यात आल्या आहे. तरी विभागाने पाठपुरावा करून सदरची रक्कम जमा करणे बाबत दक्षता घेण्यात यावी. तसेच उपरोक्त संदर्भानुसार विभागाने केलेला खुलासा संयुक्तीक वाटत नसून सदरचा आक्षेप परिच्छेद कायम करण्यात येत असून अहवालात अंतर्भूत करण्यात येत आहे.

परिच्छेद क्र. १७ :- सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षातील लेखा विभागाकडील राखिव निधी

डे बुक व पास बुक तपासणी बाबत.

सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षातील लेखा विभागाकडील राष्ट्रिय उपजिवीका अभियान राखिव निधी डे बुकाची पडताळणी केली असता त्यामध्ये बँकेमधुन वेळो - वेळी काढण्यात आलेल्या रक्कमा व केलेल्या व्यवहारावर बँकेने चार्जेस लावण्यात आले असुन, सदरचे चार्जेस कपात केले आहे ते डे बुकात जमा नसल्याचे आढळून येते. सदरच्या रक्कमा हया मनपा खाते नंबर ३९२३५५४११५० मध्ये र रु. ५९०/- व खाते नंबर ३९२३५५४१६४८ मध्ये र रु. ३५४/- मधुन कपात करण्यात आल्या आहे. जा.क्र.सनातउअ/कक्ष-१/१३०/२०२१ दि.३१/०८/२०२१ अन्वये खुलासा केला आहे तरी विभागाने पाठपुरावा करून सदरची रक्कम जमा करणे बाबत दक्षता घेण्यात यावी.

परिच्छेद क्र. १८ :- आर्थिक वर्षातील समवर्ती लेखापरिक्षणातील आक्षेपीत बाबी बाबत व भरण्यातील अनियमितते बाबत.

संदर्भ :- जा.क्र./नामनपा/लेखा /१०६१/२०२१, दिनांक २५/१०/२०२१ रोजीचे आपले पत्र.

१) लेखे उपलब्ध न झाले बाबत.

सन २०२०-२०२१ या आर्थिक वर्षातील विविध कर वसुली विभागाकडील (खजिना) माहे एप्रिल २०२० ते मार्च २०२१ या कालावधीतील जमा बाजुकडील बुक इश्यु विभागाकडील बुके ने आण रजिस्टर प्रमाणे जमा बाजूचे लेखापरिक्षण करणेकामी मागणी केली असता खालील प्रमाणे लेखे उपलब्ध झालेले नाहीत.

अ) सर्व साधारण पावती पुस्तक क्रमांक ८७९६,

२) समरी न केल्याबाबत.

माहे एप्रिल २०२० ते मार्च २०२१ ची मासिक समरी प्राधिकृत अधिकारी यांनी प्रमाणित केलेल्या नाहीत. व वार्षिक समरी काढण्यात आलेली नाही तसेच चेक रजिस्टर लेखापरिक्षणास मिळाले नाही, त्यामुळे प्राप्त झालेले धनादेश पारित झाले किंवा नाही याबाबत सविस्तर कोणताही तपशिल उपलब्ध नाही खुलासा करावा.

३) पावती पुस्तके वापराबाबत.

पावती पुस्तक क्र. ८३६५ हे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील असून सदर पावती पुस्तकात पास क्र. ०१ ते ०९ हे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षात वापरण्यात आलेले आहे. तसेच पास क्र. १० ते १०० हे सन २०२०-२०२१ या आर्थिक वर्षात वापरण्यात आलेले आहे. तथापि सदरचे पावती पुस्तक हे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील असल्याने सदरचे पास क्र. १० ते १०० हे प्राधिकृत अधिकारी यांच्या मान्यतेने पुनरवापरासाठी (रिइश्यू) करणे आवश्यक होते तथापि विभागाने कार्यवाही केल्याचे दिसून येत नाही खुलासा करावा.

विभागाच्या भरण्यामध्ये मोठ्या प्रमाणात अनियमितता आढळून आल्याने यापुढे रोख रक्कम न स्विकारता सदरची रक्कम धनादेश किंवा धनाकर्श (डी.डी.) स्वरूपात घेण्या बाबत कार्यवाही करण्यात यावी. तसेच उपरोक्त संदर्भानुसार विभागाने केलेला खुलासा संयुक्तीक वाटत नसून सदरचा आक्षेप परिच्छेद कायम करण्यात येत असून अहवालात अंतर्भूत करण्यात येत आहे.

परिच्छेद क्र. १९ वर्षनिहाय जमा व खर्चाची संक्षिप्त आकडेवारी :-

१-अ) :- सन २०२०-२१ जमा खर्चाची संक्षिप्त आकडेवारी तपशिल पुढील प्रमाणे आहे :-

(रु. लाखात)

अंदाजपत्रक	मा.आयुतांनी शिफारस केलेले अंदाज	मा.स्थायी समितीने शिफारस केलेले अंदाज	मा.महासभेचे मुळ अंदाजपत्रक	सुधारीत अंदाजपत्रक	प्रत्यक्ष जमा व खर्च
अ) जमा					
A प्रारंभिची शिल्लक	३९८९८.०९	३९८९८.०९	३९८९८.०९	७३९८७.३८	७३९८७.२३
अंदाजपत्रक अ	१५०४५६.००	१८०३११.००	२३५४९५.२९	१२१०५०.०९	१३१०८२.३८
अंदाजपत्रक क	११४८०.५०	११४८०.५०	११४८०.५०	१०२२.९९	१४२६२.९९
अंदाजपत्रक प	१७८.००	१७८.००	१७८.००	१४६.०९	१८.२८
घण्कूण (अ+क+प)	१६९९९४.५०	१९९९६९.५०	२४७९५३.७७	१३८२९९.०९	१४५४४२.८५

C अग्रीम जमा	१५९६६.००	१५९६६.००	१५९६६.००	११७३१.०१	७०८३.१४
D एकूण एकंदर जमा (b+c)	१८४२८०.५०	२०७९३५.५०	२६२३११.७१	१४९१५०.०२	१५२५२६.०९
प्रारंभिक (a+d) शिल्लकेसह एकूण जमा	२१६१७८.५९	२३१०३३.५९	२१४२१७.८१	२२३१३७.४०	२२६५१४.०२
ब) खर्च (महसुली) अ.क.प	११५२६३.६०	११६२६३.६०	११८१३०.९०	१७४०५.८१	८६४६०.९९
भांडवली खर्च अ.क.प	१०५७०.५०	११२४२५.५०	१६४१४३.२१	११०२६.०५	७७७४८.६१
अग्रीम खर्च	१०२१४.००	१०२१४.००	१०२१४.००	१०११८.९९	८३४१.५१
एकूण एकंदर खर्च	२१६०४८.९०	२३१०३.९०	२१४०८७.३१	११८५४०.९३	१७२५४९.३१
अखेर शिल्लक	१३०.४९	१३०.४९	१३०.४९	२५३८६.४६	५३९६२.९९
एकूण एकंदर	२१६१७८.५९	२३१०३३.५९	२१४२१७.८	२२३१३७.३१	२२६५१४.०२

मागील वर्ष सन २०१९-२० अखेरची जमा-खर्च व डे- बुक नुसार शिल्लक रक्कम रुपये ७३९८७.३८ लक्ष असुन सन २०२०-२१ च्या मुळ अंदाजपत्रकात मागील वर्षांचे अखेरची शिल्लक हीच पुढील वर्षाची प्रारंभिक शिल्लक रक्कम रुपये ७३९८७.३८ लक्ष असणे आवश्यक होते. मात्र सन २०२०-२१ चे मुळ अंदाजपत्रकात प्रारंभिक शिल्लक रक्कम रुपये ३१८९८.०९ लक्ष इतकीच दर्शविणेत आली. म्हणजेच रक्कम रुपये ४२०८९.२९ लक्ष इतकी कमी दर्शविणेत आलेली आहे. विभागाने सांखिकी तपशिलाची अचुकतेची खात्री करणे आवश्यक आहे. ज्या अन्वये जमा उत्पन्न वास्तववादी दिसेल.

सन २०२०-२१ या वर्षाच्या अंदाजपत्रकात जमा रक्कमेचे अंदाज प्रारंभिक शिल्लक र. रु. ३१८.९८ कोटी धरून एकूण अंदाज र. रु. २९४२.१८ कोटी धरले परंतु प्रत्यक्षात जमा मात्र र. रु. २२६५.१४ कोटी जमा झालेत म्हणजेच जमा मुळ अंदाजापेक्षा (प्रारंभिक शिल्लक वगळून) र.रु. ६७७.०४ कोटी इतकी कमी रक्कम जमा झालेली आहे. वित्तीय वर्ष सन २०१९-२० मध्येही प्रत्यक्ष जमा र. रु. १५९२.९४ कोटी होती. त्याअनुषंगाने अर्थसंकल्पात वाढ दर्शविणे आवश्यक असतांना अवास्तव अंदाज दर्शविण्यात आलेत. त्यामुळे मनपाचे खर्चाचे वास्तववादी नियोजन झालेले नाही.

१-ब) मागील तीन वर्षाची अर्थसंकल्पीय तरतुदीची संक्षीप्त आकडेवारी :-

मागील तीन वर्षातील मा. आयुक्त, मा. स्थायी समिती, मा. महासभा यांचे अंदाज तसेच प्रत्यक्ष जमा व खर्चाचा तपशिल खालील प्रमाणे आहे.

(रु. कोटीमध्ये)

वर्ष	मा.आयुक्त	मा.स्थायी समिती	मा.महासभा	प्रत्यक्ष जमा	प्रत्यक्ष खर्च
२०१७-१८	१४७०.०८	१७९९.३०	२१७६.४१	१४४२.०५	११४३.९३
२०१८-१९	१४५३.४०	१७८५.९५	११००.९५	१६४५.९५	११६०.७४
२०१९-२०	१८९४.४९	१९८३.४९	२३३५.८७	२०७८.१४	१३३८.२७
एकूण	४७५७.९७	५५६७.९४	६४१२.४३	५१६६.९४	३६४२.९४
सरासरी	१५८५.९९	१८५५.९८	२१३७.४७७	१७२२.०४७	१२१४.३९३

उपरोक्त विवरण पत्रावरून व अर्थकल्पीय विवरणवरून खालील प्रमाणे अभिप्राय देण्यात येत आहे.

मनपाचे अर्थसंकल्पीय अंदाज हे पारंपारीक पद्धतीने घेतलेले आहेत. अर्थसंकल्प वास्तववादी होण्यासाठी मागील तीन वर्षाच्या प्रत्यक्ष जमा रक्कमा, थकवाकी रक्कम या गृहीत धरणे आवश्यक आहे व त्यावर आधारीत चालु अर्थसंकल्पात जमा गृहीत धरली पाहिजे. परंतु उपरोक्त तक्त्यावरून दिसुन येते की, मागील ३ वर्षातील प्रत्यक्ष जमा रक्कम खुप कमी आहेत. त्या तुलनेत मागील तीन वर्षाची जमेची सरासरी र.रु. १७२२.०४७ कोटी असतांना सन २०२०-२१ या वित्तीय वर्षात मुळ अंदाजपत्रकानुसार र.रु. २९४२.१८ कोटी एवढी जमा रक्कम अंदाजीत केलेली होती. तथापि, प्रत्यक्ष र.रु. २२६५.१४ कोटी जमा झाली आहे. प्रत्यक्ष र.रु. १७२५.५१ कोटी प्रत्यक्ष खर्च केला आहे. यामुळे अंदाजपत्रकातील रक्कमा या वास्तववादी असण्याकडे यापुढे प्रयत्न क्वावेत.

१क) सन २०२०-२१ प्रत्यक्ष उत्पन्न व तरतुदीमधील मोठ्या फरकाबाबत.(उदा.)

अ.क्र	जमा बाजु लेखा शिर्ष	कोड नं.	मा.आयुक्त यांची मुळ अंदाजपत्रक (र.रु लाखात)	मा. महासभेने मंजुर कलेले अंदाजपत्रक (र.रु लाखात)	जमा रक्कम रुपये (र.रु लाखात)	तफावत र. रु. (५-६) (र.रु लाखात)	तरतुदीपेक्षा कमी उत्पन्नाची टक्केवारी(र.रु लाखात)
१	२	३	४	५	६	७	८
१	जमिन घरपट्टी यावरील कर	११०८	६५३८.००	६५३८.००	४३८१.७३	२१५६.२७	३२.१८%
२	विकास शुल्क	११३७	११०००.००	११०००.००	४४८३.०७	६५१६.९३	५९.२४%
३	मनपा भुखंड बा.ओ.टी.	१२९६	५०.००	४४१७.२१	४४.८०	४४१३२.४१	९९.९०%

	तत्वावर देणे						
४	हार्डशिप प्रिमियम फी	१३५२	३०००.००	३०००.००	१०२२.७५	११७७.२५	६५.११%
५	अतिरिक्त चटई क्षेत्र निर्देशन अधिमुल्य	१३५५	९०००.००	९०००.००	३८६३.१८	५१३६.८२	५७.०८%
६	टी.डी.आर. इन्फ्रास्ट्रक्चर फी	१३५१	३०००.००	३०००.००	१०७९.९९	११२०.०१	६४.००%
७	बांधकाम परवानगी देतांना गटार जोडणी शुल्क	१३५३	१२००.००	१२००.००	३५५.२७	८४४.७३	७०.३९%
८	परिवहन सेवा उत्पन्न	१३६२	१०००.००	१०००.००	०.००	१०००.००	१००.००%
९	विशेष अनुदान	१२८२	५००.००	४४००.००	०.००	४४००.००	१००.००%
१०	बांधकाम खर्चावर आधारीत उपकर	१२८३	६६००.००	६६००.००	४०८४.१६	२५१५.८४	३८.१२%
एकूण			४१६८८.००	८९९५.२१	११३१४.९५	७०६००.२६	७८.५२%

वरील उदाहरणादाखल लेखाशिर्षामध्ये मा. आयुक्त याचे मुळ अंदाज पत्रकात र. रु. ४१८.८८ कोटी जमा अपेक्षित धरली होती. मात्र मा. महासभेने तयार केलेल्या अंदाजपत्रकात सदर लेखाशिर्षामध्ये वाढ करून र. रु. ८९९.१५ कोटी इतकी जमा दाखविणेत आली.

मात्र वर्षाअखेर ती प्रत्यक्षात र. रु. १९३.१५ कोटी इतकीच जमा झाली. म्हणजे र. रु. ७०६.०० कोटी कमी जमा झाली असुन याप्रमाणे कमी रकमा मनपास प्रत्यक्षात जमा झालेल्या आहेत. मात्र उपरोक्त प्रमाणे महसुल गोळा होण्याच्या अपेक्षेने उत्पन्नापेक्षा जादा विविध विकास कामांची प्रकरणे सादर/मंजुर झालेली आहे. त्यामुळे म. न. पा. च्या दायित्वामध्ये मोठ्या प्रमाणावर वाढ होत आहे. सबब वार्षिक अंदाजपत्रक वास्तववादी असणे आवश्यक आहे.

१-ड) महत्वाच्या जमा रक्कमांबाबतचा उदिष्ट पुर्ततेबाबत :-

सन २०२०-२१० मध्ये उदा. १) मालमत्ता कराची अंदाजीत जमा रूपये महासभा अंदाजपत्रकात ६५.३८ कोटी इतकी मुळ अर्थसंकल्पात व सुधारित अर्थसंकल्पात ४४.०० कोटी रूपये दर्शविण्यात आली आहे. प्रत्यक्षात जमा मात्र ४३.८२ कोटी रूपये इतकीच जमा झाली. म्हणजेच मुळ अंदाजपत्रकाच्या ३२.९८ कोटी इतकी कमी जमा झाली, मुळ अंदाजपत्रकाच्या ३२.९८% इतकी कमी जमा झालेली आहे. २) विकास शुल्क अंदाजीत जमा रूपये महासभा अंदाजपत्रकात ११०.०० कोटी इतकी मुळ अर्थसंकल्पात व सुधारित अर्थसंकल्पात ३५.७१ कोटी रूपये दर्शविण्यात आली आहे. प्रत्यक्षात जमा मात्र ४४.८३ कोटी रूपये इतकीच जमा झाली. म्हणजेच मुळ अंदाजपत्रकाच्या ६५.१७ कोटी इतकी कमी जमा झाली, मुळ अंदाजपत्रकाच्या ५९.२४% इतकी कमी जमा झालेली आहे. ३) मनपा भुखंड बा.ओ.टी. तत्वावर देणे अंदाजीत जमा रूपये महासभा अंदाजपत्रकात ४४१.७७ कोटी इतकी मुळ अर्थसंकल्पात व सुधारित अर्थसंकल्पात ३० लक्ष रूपये दर्शविण्यात आली आहे. प्रत्यक्षात जमा मात्र ४५ लक्ष रूपये इतकीच जमा झाली. म्हणजेच मुळ अंदाजपत्रकाच्या ४४१.३२ कोटी इतकी कमी जमा झाली, मुळ अंदाजपत्रकाच्या ९९.९०% इतकी कमी जमा झालेली आहे. याप्रमाणेच इतर जमा रक्कमांचे अंदाजातही मोठ्या प्रमाणात वाढ करण्यात आल्याचे दिसुन येते. यामुळे अर्थसंकल्पीय तरतुद वास्तववादी असण्याच्या दृष्टीने दक्षता घेणे आवश्यक आहे.

सन २०२०-२१ लेखाशिर्षानिहाय काही जमा रक्कमांचा गोषवारा

अ.क्र	जमा बाजु लेखा शिर्ष	कोड नं.	मा.आयुक्त यांची मुळ अंदाजपत्रक (र.रु लाखात)	मा. महासभेने मंजुर कलेले अंदाजपत्रक (र.रु लाखात)	जमा रक्कम रूपये (र.रु लाखात)	तफावत र. रु. (५-६) (र.रु लाखात)	तरतुदीपेक्षा कमी उत्पन्नाची टक्केवारी(र.रु लाखात)
१	२	३	४	५	६	७	८
१	जमिन घरपट्टी यावरील कर	११०८	६५३८.००	६५३८.००	४३८१.७३	२१५६.२७	३२.९८%
२	सर्वासाधारण स्वच्छता कर	१११६	११४२.००	११४२.००	८१६.३९	३२५.६१	२८.५१%
३	मनपा विहिक फॉर्म, टेंडर फॉर्म,मतदार याद्या इ. विक्री	११८२	१५.००	१५.००	००.५४	१४.४६	९६.४०%
४	इमारत, गाळे, खुल्या जागा प्रिमियम मोबदला, हस्तांतरण फी,	११२३	१२००.००	१२००.००	५७०.१०	६२९.९०	५२.४९%
५	वृक्ष संवर्धन कर	१११९	३००.००	३००.००	१४०.१४	१५९.८६	५३.२९%
६	सार्व. बाजारपेठेच्या विक्री मांडणी फी	११३०	२००.००	२००.००	२४.५२	१७५.४८	८७.७४%
७	विकास शुल्क	११३७	११०००.००	११०००.००	४४८३.०७	६५१६.९३	५९.२४%
८	स्व. यशवंतराव चव्हाण तारांगण व सायन्स सेंटर फी	११७४	६.००	६.००	०.००	६.००	१००.००%
९	स्विमिंग पुल फी	११८४	२५०.००	२५०.००	१.१२	२४८.८८	९९.५५%
१०	फाळके स्मारक निधीतुन जमा	१२४१	५०.००	५०.००	०.००	५०.००	१००.००%

११	मनपा भुखंड बा.ओ.टी. तत्वावर देणे	१२९६	५०.००	४४१७७.२१	४४.८०	४४१३२.४१	९९.९०%
१२	स्थानिक संस्था कर व्याज	१३०३	३६.००	३६.००	०.००	३६.००	१००.००%
१३	हार्डशिप प्रिमियम फी	१३५२	३०००.००	३०००.००	१०२२.७५	११७७.२५	६५.९१%
१४	अतिरिक्त चर्टइ क्षेत्र निर्देशन						
१५	अधिमुल्य	१३५५	१०००.००	१०००.००	३८६३.१८	५१३६.८२	५७.०८%
१६	टी.डी.आर. इनफ्रास्ट्रक्चर फी	१३५१	३०००.००	३०००.००	१०७९.९९	११२०.०१	६४.००%
१७	बांधकाम परवानगी देतांना						
१८	गटार जोडणी शुल्क	१३५३	१२००.००	१२००.००	३५५.२७	८४४.७३	७०.३९%
१९	मोजणी ना हरकत दाखला फी	१३४८	६.५०	६.५०	०.००	६.५०	१००.००%
२०	वॉरंट फी (नमपा) व्याज	११४०	११७.००	११७.००	१७.७६	१९.२४	८४.८२%
२१	जैविक कचरा विल्हेवाट व त्याबाबर्बापासुन उत्पन्न	१२४३	४००.००	४००.००	२८५.९३	११४.०७	२८.५२%
२२	जैविक कचरा विल्हेवाट व त्यावरील रॉयलटी	१३४१	५२.५०	५२.५०	०.००	५२.५०	१००.००%
२३	परिवहन सेवा उत्पन्न	१३६२	१०००.००	१०००.००	०.००	१०००.००	१००.००%
२४	पंतप्रधान आवास योजना अनुदान	१३४३	२५२.००	२५२.००	२.३९	२४९.६१	९९.०५%
२५	रस्ते बांधणे व त्याचे परिरक्षण अनुदान	११५०	५००.००	५००.००	०.००	५००.००	१००.००%
२६	विशेष अनुदान	१२८२	५००.००	४४००.००	०.००	४४००.००	१००.००%
२७	बांधकाम खर्चावर आधारीत उपकर	१२८३	६६००.००	६६००.००	४०८४.१६	२५१५.८४	३८.१२%
२८	राखीवनिधीचे रोखीकरण (वेतन घसारा राखीवनिधी)	१३०९	४०००.००	४०००.००	०.००	४०००.००	१००.००%
एकूण			५०४१५.००	९८४४२.२१	२११७३.८४	७७२६८.३७	७८.४९%

वरील अनुक्रमांक उदा. ८,१०,१२,१७,२०,२१,२३,२४ व २६ या लेखाशिर्षात कोणत्याही रकमा जमा झाल्याचे दिसुन येत नाही. तरीही सदर लेखाशिर्षातुन र.रु. १००४५.०० लक्ष इतकी मोठ्या प्रमाणात जमा तरतुद अपेक्षित धरली होती. यामुळे लेखाशिर्ष व अंतर्गत तपशिलावर बाबीचे स्पष्टीकरण सुस्पष्ट होणे आवश्यक आहे.

उपरोक्त बाबीवरून अर्थसंकल्प तयार करतांना भागील तीन वर्षाच्या प्रत्यक्ष जमा रकमा, थकबाकी रक्कम व त्यावर आधारीत चालु अर्थसंकल्पात जमा गृहीत न धरता केले आहेत. महाराष्ट्र नगरपरिषद लेखा संहिता, १९७१ नियम क्र. २६ (३) नुसार उत्पन्नाचे अंदाज हे मागील तीन वर्षाच्या जमेच्या तुलनेवर आधारलेले असले पाहिजे. करांपासुन मिळणाऱ्या उत्पन्नाचे व ज्यासाठी ठरावीक मागणी असते अशा मार्गाने येणाऱ्या उत्पन्नाचे अंदाज मात्र मागील तीन वर्षाच्या प्रत्यक्ष जमेच्या सरासरी पर्यंत मर्यादित असावेत. अथवा त्या वर्षाची मागणी, अधिक वसुलीयोग्य वाजवी टक्केवारी यापैकी जी कमी असेल तेवढे असावे. या बाबत विभागाने दक्षता घेणे आवश्यक आहे.

परिच्छेद क्र. २० :- अंदाजपत्रकीय तरतुद व खर्च आकडेवारी बाबत :-

वार्षिक लेख्यांची तपासणी केली असता मंजुर अंदाजपत्रकातील लेखाशिर्षानुसारच खर्च होणे आवश्यक होते. तथापि, अंदाजपत्रकातील काही लेखाशिर्षांची तरतुद व प्रत्यक्ष खर्च यामध्ये तफावत निर्दर्शनास आली आहे.

सन २०२०-२१ च्या अंदाजपत्रकीय तरतुदीपेक्षा जादा झालेल्या खर्च.

अ.क्र.	खर्च बाजू लेखा शिर्ष	कोड नं.	तरतुद (लाखात)	र.रु	खर्च रक्कम रूपये	उणे खर्च रक्कम रूपये
१	प्रवास खर्च व प्रशिक्षण	२३१८	१.००		२००२१७.००	-१००२१७
२	संगणक साहित्य दुरुस्ती, देखभाल	२३३७	४३.००		५४३५४४९.००	-११३५४४९
३	स्थायी आस्थापना	२३६९	०.००		१२३३४३.००	-१२३३४३
४	एकत्रीत कर रिफंड न रिबेट /आकस्मिक खर्च	२३८१	२५०.००		६८९६७०९०.००	-४३९६७०९०
५	शेतसारा व बिनशेतसारा	२४८९	३०.००		४६८७४३४.००	-१६८७४३४
६	पेन्शन खर्च	२३३८	८५००.००		८९५०००००.००	-४७५०००००
७	विज विले	२६८८	३.००		४२७२२०.००	-१२७२२०
८	विज खर्च	२३९८	३०००.००		३६४८२२८१९.००	-६४८२२८१९
९	टेलिफोन खर्च	२३९९	४२.००		५३८८७१५.००	-१८८७१५
१०	वैरण खरेदी व मोकाट जनावरे उचलने	२४२९	१०.००		१०७७५७०.००	-७७५७०
११	जैविक कचरा विल्हेवाट	२७०४	३२६.००		३२६४८६०७.००	-४८६०७
१२	जे.डी.सी. बिटको स्थायी आस्थापना	२४३८	१३६०.००		१३६५४७६८३.००	-५४७६८३
१३	पुतळे दुरुस्ती	२४७७	२२.००		२२१६५७०.००	-१६५७०
१४	टायर, ट्युब, ब्याटन्या खरेदी	२४९६	२०.००		२३८८९५६.००	-३२८९५६
१५	नाशिक पंचवटी विभाग स्थायी	२४०८	१३५८.००		१६०८६३१५०.००	-२५०८३१५०

आस्थापना					
१७	नविन नाशिक विभाग स्थायी आस्थापना	२४११	१२५०.००	१३५३८०४७०.००	-१०३८०४७०
१८	नविन परिभबाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजनेस व्याजापोटी रक्कम देणे	५०२०	३००.००	३९३१२४३८.००	-९३१२४३८
१९	पथदीप विद्युतीकरण	२५७६	२२६.००	१६६११२५१.००	५९८०७४९
२०	पुल व सांडवे बांधणे	२५८७	६००.००	७६४५८२३०.००	-१६४५८२३०
२१	उद्यानात नविन खेळणी बसविणे	२८३४	३२१.००	३४५७४७०४.००	-२४७४७०४
२२	जग्मिन संपादन	२५१५	२७६७५.००	३२३८२८५४६१.००	-४७०७८५४६१
२३	मनपा माध्यमिक विद्यालय स्वतंत्र इमारत बांधणे	५००३	४५९.००	७४३७०८८६.००	-२८४७०८८६
२४	नविन क्राडांगणे/ स्टेडियम/ व्यायामशाळा/ जॉर्गिंग ट्रॅक विकसित करणे	५०७५	१३८२.००	१७०५२४४८४.००	-३२३२४४८४
२५	पाणी पुरवठा व्यवस्थापन गंगापुर पंपींग स्थायी आस्थापना	२५५३	२५५.००	२६००२६६२.००	-५०२६६२
२६	पाणी पुरवठा व्यवस्थापन नविन नाशिक	२५६०	१३५.००	१५७०९५२६.००	-२२०९५२६
२७	पाणी पुरवठा व्यवस्थापन आकस्मिक खर्च	२५६१	५.००	५६२२८९.००	-६१२८९
२८	मलनिःसारण व्यवस्थापन मलशुद्धीकरण केंद्र देखभाल	२५७१	६००.००	६०२४७०६७.००	-२४७०६७
२९	जलनिःसारण व्यवस्था दुरुस्ती	२५७३	१७५.००	१११७३४४२.००	-१६७३४४२
३०	पाणी पुरवठा व्यवस्थापन नविन वितरिका टाकणे	२६०४	४०००.००	४६८९०८६६९.००	-६८९०८६६९
३१	मलनिःसारण व्यवस्थापन गोदावरी नदी सांडपाणी अडविणे, वळविणे	२९००	२४२.००	२७४२९८२०.००	-३२२९८२०
३२	शैक्षणिक सुविधा पुरविणे मनपा हिस्सा	२५१६	११६.१५	२२०७७७३०.००	-२४६२७३०
३३	मनपा कर	७०१२	०.५०	११९३२२०.००	-११४३२२०
३४	वेतन व भत्ते (प्रशासन अधिकारी, कामाठी, सुरक्षा)	७०२६	२९४.००	३३५४८५६३.००	-४१४८५६३
एकूण			५४०५९.६५	६२५१७९६८४१	-८४५७३१८४१

महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम कलम १०१ ते १०४ कडे लक्ष वेधण्यात येत आहे. त्याअन्वये सदर खर्चास सक्षम प्राधिकरणाची मान्यता घेणे आवश्यक होते..

वरील लेखाशिर्षाचे खर्च अंदाजपत्रकीय तरतुदीपेक्षा जादा झाल्याचे दिसुन येत आहे. रक्कम रूपये ८४,५७,३१,८४१/- इतका खर्च अंदाजपत्रकीय तरतुदीपेक्षा जादा झालेली आहे.

सुधारीत अर्थसंकल्पापेक्षा वेगवेगळ्या लेखाशिर्षकांतर्गत एकूण रक्कम रूपये ८४,५७,३१,८४१/- एवढा जास्त खर्च झाल्याचे दिसुन येते. महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम कलम ८६ व महाराष्ट्र नगरपरिषद लेखासंहिता १९७१ मधील नियम २८ नुसार अर्थसंकल्पीय शिर्षकाखाली तरतुद केलेल्या रकमेपेक्षा जादा खर्च अनुजेय नाही. सबब अंदाजपत्रकीय तरतुदीपेक्षा रूपये ८४,५७,३१,८४१/- हा जादा झालेला खर्च दिसतो. सदरच्या खर्चास महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम कलम १०१ ते १०४ नुसार सदर कमी व जादा खर्चास सक्षम प्राधिकरणाची मान्यता घेणे आवश्यक होते.

उपरोक्त प्रमाणे सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षामधील लेखा शाखेतील वार्षिक लेख्यांच्या जमा — खर्चास मंजूरी मिळण्यास सविनय सादर करण्यात येत आहे.

प्रत माहितीस्तव सविनय सादर -

✓ मा. आयुक्त सो.,

नाशिक महानगरपालिका, नाशिक.

मुख्य लेखापरिषक
नाशिक महानगरपालिका, नाशिक.

